

PM

GRODDJURSINVENTERING

SKREA 6:45

Falkenbergs kommun
2024-10-23

PM

Groddjursinventering i samband med detaljplan Falkenbergs kommun

Beställare

Falkenbergs Kommun
Sigrid Boethius Väärt
Tel: 010 721 14 90
Sigrid.Boethius-
Vaart@falkenberg.se

Konsult

Ensucon AB
Stora Södergatan 8C
222 23 Lund
Tel: +46 793 37 99 83
<https://ensucon.se/>
Org. nr. 559161-3608

Uppdragsledare

Patrik Lindberg
Tel: +46 702 17 70 87
patrik.lindberg@ensucon.se

Handläggare

Hannah Berk
Tel: +46 761 28 57 57
hannah.berk@ensucon.se

Kvalitetsansvarig

Linnea Öberg
Tel: +46 738 07 75 09
linnea.oberg@ensucon.se

Inventerare

Niclas Eneberg
Tel: +46 737 07 59 73
niclas.eneberg@ensucon.se

Projektnummer:

211048

Upprättad av:

Hannah Berk

Datum:

2024-10-23

Granskad av:

Patrik Lindberg, Linnea Öberg

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Uppdrag	4
1.2	Områdesbeskrivning	4
1.3	Bakgrund	5
2	Metod	6
2.1	Klassificering av groddjurslokaler	6
2.2	Biotopkvalitéer för groddjurslokaler	6
2.3	Fältinventering	7
2.4	Artbestämning	7
3	Resultat och diskussion	7
3.1	Väderförhållanden	7
3.2	Fältobservationer och bedömning av groddjurslokaler	8
3.2.1	Objekt 1	8
3.2.2	Objekt 2	10
3.2.3	Objekt 3	11
3.2.4	Objekt 4	12
3.2.5	Längs med Göteborgsvägen	12
3.2.6	Objekt 5	14
4	Slutsatser och rekommendationer	16
4.1	Sammanfattning av resultat	16
4.2	Rekommendationer	16
5	Referenser	17

1 INLEDNING

1.1 Uppdrag

Ensucon AB har fått i uppdrag av Falkenbergs kommun att utföra en komplettering av föregående naturvärdesinventering med avseende på groddjur. Kompletteringen avser en del av fastigheten 6:164 (tidigare Skrea 6:45) i Falkenbergs kommun där en detaljplan tas fram för ett nytt bostadsområde.

Syftet med groddjursinventeringen är att få en överblick över vilka groddjursarter som finns i området samt att identifiera lekvattnen och rörelsekorridorer för groddjur som kan påverkas och behöver tas hänsyn till inför planerad exploatering. Groddjuren är fridlysta i Sverige och deras levnadsmiljöer är skyddade. Inför detaljplanen kommer därför åtgärder rekommenderas för att minimera eventuella intrång i groddjurens habitat.

1.2 Områdesbeskrivning

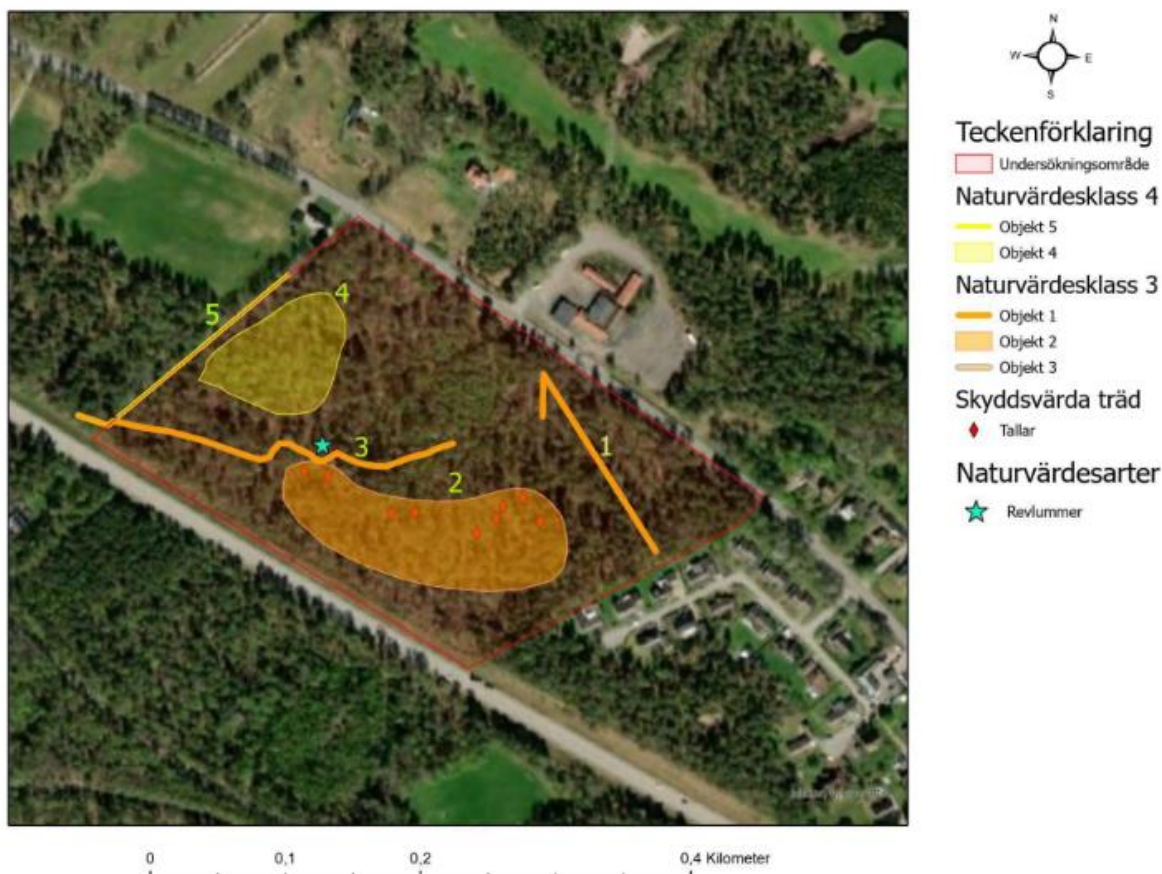
Området som berörs av detaljplanen är omkring 9 ha stort och ligger inom fastigheten Skrea 6:164 (tidigare 6:45), söder om Falkenberg centralort och norr om Skrea (se Figur 1).

Inventeringen fokuserade på fyra mindre områden utifrån tidigare naturvärdesobjekt framtagna från en naturvärdesinventering (hädanefter NVI) utförd av Ensucon AB (Ensucon AB, 2022) samt en sträcka längs med Göteborgsvägen som går vid områdets sydvästra avgränsning.

Biotoperna för dessa områden består främst talldominerad barrskog med flera inslag av äldre björkar. I områdena kring vattendragen (se objekt 1, 3 och 5 och sträckan längsmed Göteborgsvägen) finns potential för uppväxtmiljö för vuxna groddjur. En översiktskarta över inventeringsområdet ses nedan i Figur 2.

Figur 1. Översiktskarta över områdets placering. (Lantmäteriet, 2022)

Figur 2. Översiktskarta från tidigare utförd NVI (Ensucon AB, 2022) föreställande de olika naturvärdesobjekten inom fastigheten Skrea 6:45 som senare blev 6:164.

1.3 Bakgrund

Alla 13 groddjursarter som finns i Sverige är fridlysta och skyddade enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845, 2007). Utav dessa arter är fem rödlistade, vilket innebär att deras livsmiljö och förekomst är hotad, eller särskilt sårbar.

De arter som främst misstänktes påträffas inom inventeringsområdet var vanlig groda (*Rana temporaria*), åkergroda (*Rana arvalis*), vanlig padda (*Bufo bufo*), mindre vattensalamander (*Lütsotriton vulgaris*) och större vattensalamander (*Triturus cristatus*). Dessa arter bedöms enligt rödlistan vara livskraftiga, det vill säga inte särskilt sårbara eller hotade. (SLU Artdatabanken, 2020).

EUs art- och habitatdirektiv har bilagor som beskriver särskilda skydd för arter vars bestånd bedöms som värdefulla eller hotade. Livsmiljöer för sådana arter är skyddade i olika grad. Till exempel ska bilaga 2-arter, där mindre och större vattensalamander ingår, skyddas med Natura-2000 områden. Bilaga 4-arter där åkergrodan ingår, kräver noggrant skydd, och bilaga 5-arter, där den vanliga grodan ingår, kan kräva särskilda förvaltningsåtgärder om det finns risk för att arten minskar inom ett område. (SLU Artdatabanken, 2022) (92/43/EEG, n.d.)

Groddjursinventering utförs för att utreda om åtgärder krävs för att skydda groddjur vid en planläggning, eller om förekomsten av groddjur utgör ett hinder för exploatering.

2 METOD

Under följande rubriker beskrivs bedömningen av groddjurslokaler och metod för inventering av groddjur.

2.1 Klassificering av groddjurslokaler

Varje inventerad lokal klassificeras efter dess betydelse för groddjur enligt följande 3-gradiga skala:

1. Högt värde för groddjur:

För att ett vatten ska hysa ett högt värde för groddjur ska det antingen påträffas flera arter (minst tre) alternativt ska en art förekomma i ett större bestånd.

2. Visst värde för groddjur:

För att vattnet ska hysa ett visst värde för groddjur ska det antingen förekomma minst en art alternativt råda sådana förhållanden som gör vattnet lämpligt som groddjurslokal (se 2.2 om biotopkvalitéer).

3. Lågt eller obefintligt värde för groddjur:

För att ett vatten ska hysa lågt eller obefintligt värde för groddjur ska inga groddjur förekomma. Det ska vidare råda sådana förhållanden som gör vattnet direkt olämpligt som groddjurslokal, se mer under biotopkvalitéer nedan.

2.2 Biotopkvalitéer för groddjurslokaler

Följande faktorer bedöms bidra positivt till en vattenförekomsts lämplighet som reproduktionslokal för groddjur:

- Vattenhållande (torkar ej ut och ej heller strömmande vatten)
- Storlek (ju större desto bättre)
- Förekomst av undervattensvegetation
- Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).
- Förekomst av död ved

Följande faktorer bedöms bidra negativt till en vattenförekomsts lämplighet som reproduktionslokal för groddjur:

- Strömmande vatten
- Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt
- Förekomst av fisk, kräftor eller änder.
- Igenväxning (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytan)
- Geografiska barriärer/vandringshinder

2.3 Fältinventering

Fältinventeringen utfördes på de fyra naturvärdesobjekt som identifierats i tidigare naturvärdesinventering (se Figur 2), samt en sträcka längsmed Göteborgsvägen. Inventeringen skedde sen kväll vid ett tillfälle, den 15e maj 2023. Områdena dokumenterades genom foton och anteckningar. Vid iakttagelser av individer eller romklumpar registrerades position, art och antal i shape-lager med hjälp av applikationen ArcGIS FieldMap.

Inventeringen bestod i att vandra sakta i områdena med en stark ficklampa för att observera biotoperna och eventuella groddjur. Växelvis stod inventeraren stilla för att lyssna efter spelande groddjur.

2.4 Artbestämning

Artbestämning av grodor (*Rana sp.*) görs främst utefter deras läte, där åkergrodan har ett skällande läte som från en hund långt bortifrån, medan den vanliga grodan har ett skårrande läte. Att skilja åkergroda (*Rana arvalis*) från vanlig groda (*Rana temporaria*) i fält utanför lekperioden (då det inte går att lyssna efter spelande djur) är svårt då de visuellt är väldigt lika varandra. Åkergrodan har en något spetsigare nos medan den vanliga grodan är mer trubbnosad. Åkergrodan har också en betydligt större och hårdare grävknöl.

Vanlig padda (*Bufo bufo*) krälar, till skillnad från grodorna, och har tydliga giftkörtlar på sidan om huvudet. Den har ett kväkande läte.

Större och mindre vattensalamander skiljs åt främst genom deras olika mönstring där mindre vattensalamander har band på sidorna om huvudet som ser ut att gå genom ögat. Mindre vattensalamander är också betydligt mindre och ljusare färgad än större vattensalamander. Under leken utvecklar hanen en ryggkam som hos den större vattensalamandern är bruten, där den hos den mindre vattensalamandern löper oavbruten från huvud till svanstipp. (SLU Artdatabanken, 2023)

3 RESULTAT OCH DISKUSSION

I följande avsnitt presenteras resultat från inventeringarna och vilken bedömning som gjorts med avseende på klassificering av groddjurslokaler och biotopkvalitéer för groddjur för respektive område.

3.1 Väderförhållanden

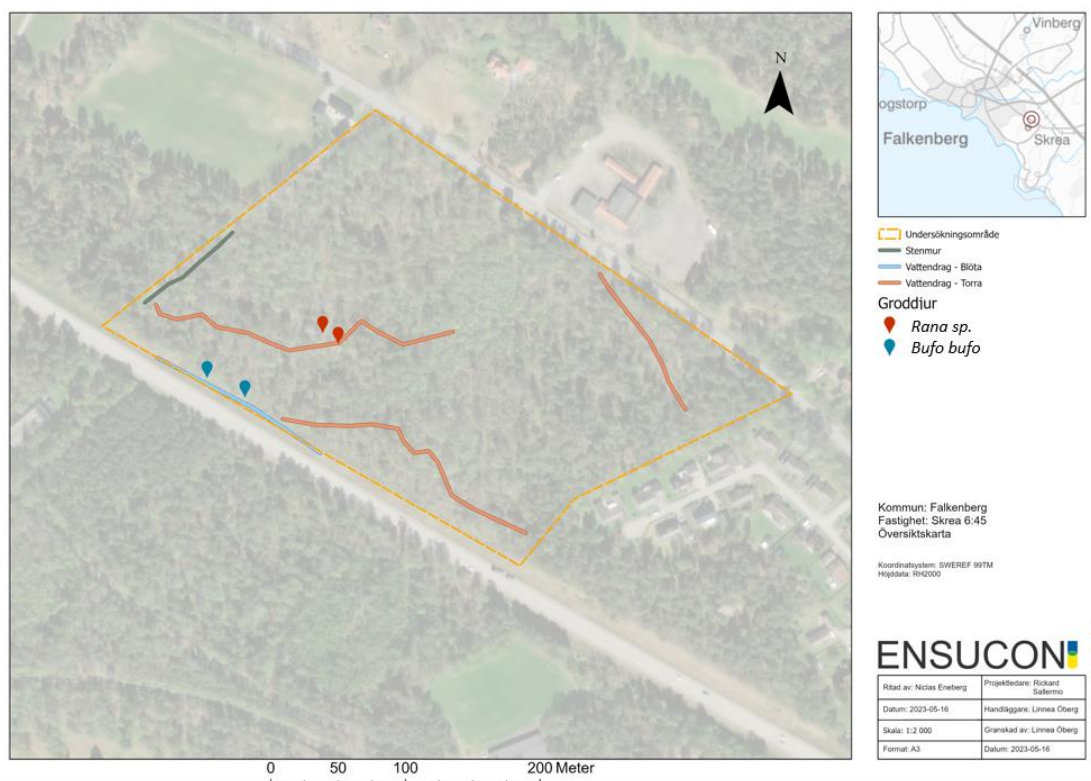
Vid inventeringstillfället var vädret stabilt och vindstillt. Det regnade lite vid en tidpunkt och vattentemperaturen var omkring 10-12°C, se Tabell 1 för samlade uppgifter.

Tabell 1. Väderförhållanden under inventeringstillfället.

Väderförhållande	15e maj
Lufttemperatur	11 °C
Väder	Växlande molnighet, lite regn
Vattentemperatur	10-12 °C

3.2 Fältobservationer och bedömning av groddjurslokaler

Nedan beskrivs i detalj de områden som inventerats och den bedömning som gjorts för respektive lokal. Se en karta över vattendrag och observationer i Figur 3 nedan.

Figur 3. Karta över observationer från groddjursinventeringen. Röd markering visar Rana sp. Och blå markering visar Bufo bufo. De röda linjerna markerar var diken som var uttorkade vid inventeringstillfället, går, och blå linje visar vattenförande dike. Grågrön linje visar stenmur.

3.2.1 Objekt 1

Objekt 1 utgörs av ett dike (se figur 2) som korsar utredningsområdets sydöstra kant. Diket kantas av lövrik skog och bitvis av sly med inslag av brakved, ek, asp och björk. Över diket ligger ett fåtal lågor av olika storlek. Sträckan bedömdes i NVIn ha naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde. Vid inventeringstillfället för groddjur var diket uttorkat med undantag för enstaka pölar, se bilder i Figur 4.

Figur 4. Till stor del uttorkat vattendrag som går genom skogen i objekt 1.

Strax öster om utredningsområdet finns en dagvattendamm (inte med på kartan figur 2) och ett dike som bedömdes kunna utgöra en möjlig lekvattnelokal för groddjur, se Figur 5. Dammen är relativt solexponerad, har undervattensvegetation och stillastående vatten.

Figur 5. Bilder tagna av närliggande område öster om utredningsområdet där damm och vattenförande dike påträffades.

I Tabell 2 ges en sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats inom objekt 1. Området bedöms ha ett visst värde för groddjur (Klass 2), eftersom där finns fuktigare miljöer som kan utgöra lämpliga uppväxtområden för terrestra groddjur, Däremot observerades inga groddjur under inventeringen.

Tabell 2. Sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats för område 1. Gynnsamma förutsättningar har markerats i grönt, ogynnsamma förutsättningar har markerats i rött. De faktorer som ej kunnat bestämmas är markerade i gult.

Biotopkvalitéer för groddjur	
Vattenhållande	Delvis
Storlek (ju större desto bättre)	Litet
Förekomst av undervattensvegetation	Nej
Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).	Nej
Förekomst av död ved	Ja
Stillastående eller långsamflytande vatten (ja= biotopkvalité för fortplantning, nej=möjlig levnadsmiljö för terrestra groddjur)	Knappt något vatten
Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt	Ja
Förekomst av fisk, kräftor eller änder.	Nej
Igenväxt (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytor)	Oklart
Geografiskt sammanbundet med andra groddjurslokaler	Ja
Sammanvägd bedömning	Visst värde

3.2.2 Objekt 2

Objekt 2 är beläget (se figur 2) i det södra hörnet av utredningsområdet. Ett område som präglas av flera grövre tallar och några större björkar. I området finns även sly där det vuxit upp unga björkar. Ett dike går genom området. Från naturvärdesinventeringen bedömdes området ha naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde.

Under inventeringen observerades inga groddjur på platsen. Diket var uttorkat men hade på sina ställen vattenpölar, se Figur 6. Där fanns en del fallna löv och fauna men mindre död ved. Området bedömdes ha förutsättningar som uppväxtmiljö för vuxna individer av groddjur.

Figur 6. Vattenpölar i område 2, delar av annars uttorkat vattendrag

I Tabell 3 ges en sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats inom området. Området bedöms ha ett visst värde för groddjur (Klass 2), eftersom där råder förhållanden som kan vara gynnsamma som uppväxtmiljö för vuxna grodor med vattenansamlingar. Däremot observerades inga groddjur under inventeringen och området bedömdes ej lämpligt för yngel eller vattensalamander.

Tabell 3 Sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats för område 2. Gynnsamma förutsättningar har markerats i grönt, ogynnsamma förutsättningar har markerats i rött. De faktorer som ej kunnat bestämmas är markerade i gult.

Biotopkvalitéer för groddjur	
Vattenhållande	Delvis
Storlek (ju större desto bättre)	Litet
Förekomst av undervattensvegetation	Nej
Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).	Nej
Förekomst av död ved	Nej
Stillastående eller långsamflytande vatten (ja= biotopkvalité för fortplantning, nej=möjlig levnadsmiljö för terrestra groddjur)	Knappt något vatten
Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt	Ja
Förekomst av fisk, kräftor eller änder.	Nej
Igenväxt (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytor)	Oklart
Geografiskt sammanbundet med andra groddjurslokaler	Ja
Sammanvägd bedömning	Visst värde

3.2.3 Objekt 3

Objekt 3 utgörs av det vattendrag (figur 2) som sträcker sig från nordvästra utkanten av området in mot utredningsområdets mitt, i en nordvästlig-sydostlig riktning. Längsmed vattendraget förekom ormbunksväxter, blåbärsris, lingonris samt ljung. Där finns också död ved av olika ålder. NVIn gav området naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde.

Området är fuktigt men vattendraget var vid tidpunkten för inventeringen uttorkat, se bilder i Figur 7. Området bedöms vara lämpligt som uppväxtmiljö för vuxna individer av groddjur.

Under inventeringen påträffades två grodor (*Rana sp.*).

Figur 7. Bilder från fältinventering av område 3. Bilderna är presenterade från norr till syd av området. Högst upp syns det uttorkade vattendraget, med mycket fukt, sly och förmultnade löv. Undertill syns två individer av arten vanlig padda (*Bufo Bufo*). Längst ned är exempel på lågor av olika ålder som påträffades i anslutning till vattendraget.

I Tabell 4 ges en sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats inom området. Området bedöms ha ett visst värde för groddjur (Klass 2), eftersom där råder förhållanden som kan vara gynnsamma som uppväxtmiljö för vuxna grodor, däremot var vattendraget uttorkat och skulle därför inte lämpa sig för yngel och vattensalamander.

Tabell 4 Sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats för område 6. Gynnsamma förutsättningar har markerats i grönt, ogynnsamma förutsättningar har markerats i rött. De faktorer som ej kunnat bestämmas är markerade i gult.

Biotopkvalitéer för groddjur	
Vattenhållande	Nej
Storlek (ju större desto bättre)	Litet
Förekomst av undervattensvegetation	Nej
Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).	Nej
Förekomst av död ved	Ja
Stillastående eller långsamflytande vatten (ja= biotopkvalité för fortplantning, nej=möjlig levnadsmiljö för terrestra groddjur)	Nej
Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt	Ja
Förekomst av fisk, kräftor eller änder.	Nej
Igenväxt (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytor)	Oklart
Geografiskt sammanbundet med andra groddjurslokaler	Ja
Sammanvägd bedömning	Visst värde

3.2.4 Objekt 4

Område 4 är beläget i skogen i den norra delen av området och har inga särskilda biotopkvalitéer för groddjur utom en mindre mängd död ved. Objekt 4 kommer därför ej att utvärderas närmare.

3.2.5 Längs med Göteborgsvägen

Sträckan som löper längs med Göteborgsvägen vid områdets södra kant har inventerats för groddjur. Området utgörs av ett vattenförande dike. I diket finns väldigt lite och ej strömmande vatten som till viss del beskuggas av sly.

Vid inventeringen observerades två individer av arten vanlig padda, *Bufo bufo*. Se Figur 8.

Figur 8. Bilder från sträckan längsmed Göteborgsvägen. Sly och tätväxande vegetation och omväxlande mer öppet över vattendraget/diket. Två olika individer *Bufo bufo*.

I Tabell 5 ges en sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats inom området. Området bedöms ha ett visst värde för groddjur (Klass 2), eftersom där råder förhållanden som kan vara gynnsamma som uppväxtmiljö för vuxna grodor. Däremot fanns för lite vatten och risk för uttorkning, vilket är mindre gynnsamt för grodyngel och vattensalamander.

Tabell 5. Sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats för sträckan Göteborgsvägen. Gynnsamma förutsättningar har markerats i grönt, ogynnsamma förutsättningar har markerats i rött. De faktorer som ej kunnat bestämmas är markerade i gult.

Biotopkvalitéer för groddjur	
Vattenhållande	Ja
Storlek (ju större desto bättre)	Litet
Förekomst av undervattensvegetation	Nej
Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).	Nej
Förekomst av död ved	Ja
Stillastående eller långsamflytande vatten (ja= biotopkvalité för fortplantning, nej=möjlig levnadsmiljö för terrestra groddjur)	Ja
Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt	Ja
Förekomst av fisk, kräftor eller änder.	Nej
Igenväxt (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytan)	Oklart
Geografiskt sammanbundet med andra groddjurslokaler	Ja
Sammanvägd bedömning	Visst värde

3.2.6 Objekt 5

Objekt 5 går längsmed områdets nordvästra avgränsning där det finns ett mindre dike och en stenvägg, se Figur 9 och Figur 10. I området finns enstaka klena lågor. Ett vattendrag tangerar området innan det fortsätter norrut. Enbart en väldigt liten del av området där vattendraget går, se Figur 10, bedöms ha biotopkvalitéer för groddjur.

Figur 9. Stenvägg i område 5.

Figur 10. Lugnt strömmande vattendrag i område 5.

I Tabell 6 ges en sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats inom området. Området bedöms ha ett visst värde för groddjur (Klass 2) inom en begränsad del av området, eftersom där råder förhållanden som kan vara gynnsamma som uppväxtmiljö för vuxna grodor. Däremot fanns för lite vatten och risk för uttorkning, vilket är mindre gynnsamt för grodyngel och vattensalamander.

Tabell 6 Sammanfattning av de biotopkvalitéer för groddjur som observerats för sträckan Göteborgsvägen. Gynnsamma förutsättningar har markerats i grönt, ogynnsamma förutsättningar har markerats i rött. De faktorer som ej kunnat bestämmas är markerade i gult.

Biotopkvalitéer för groddjur	
Vattenhållande	Delvis
Storlek (ju större desto bättre)	Litet
Förekomst av undervattensvegetation	Nej
Solexponerad vattenspegel (utan skuggande lövverk).	Nej
Förekomst av död ved	Ja
Stillastående eller långsamflytande vatten (ja= biotopkvalité för fortplantning, nej=möjlig levnadsmiljö för terrestra groddjur)	Delvis
Ej risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt	Nej
Ej förekomst av fisk, kräftor eller änder.	Ja
Ej igenväxt (Vegetation som skymmer solbelysning av vattenytor)	Oklart
Geografiskt sammanbundet med andra groddjurslokaler	Ja
Sammanvägd bedömning	Visst värde

4 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

I följande avsnitt sammanfattas resultat och bedömning av de potentiella groddjurslokalerna. Åtgärder för att minska påverkan på groddjur eller öka gynnsamma förutsättningarna för groddjurslokaler i området presenteras.

4.1 Sammanfattning av resultat

Områdena som berörs av detaljplanen har sammanfattningsvis ett visst värde för groddjur. Alla vattendrag inom utredningsområdet förutom det invid Göteborgsvägen var till stor del uttorkade vid inventeringstillfället. Där fanns heller ingen större mängd död ved som ger möjlighet för vuxna groddjur att övervintra. Däremot utgör området en möjlig spridningskorridor för groddjur och en möjlig övervintringslokal, då det alltid finns strukturer i ett skogsområde som går att övervintra i. I området norr om objekt 1 fanns en damm där förutsättningarna för groddjur var bättre, och där det även finns biotopkvalitéer för fortplantning av groddjur.

4.2 Rekommendationer

Vid projekteringen av området rekommenderas att möjliggöra för groddjurens fortsatta vistelse och passage i området. Till exempel genom att inte skapa barriärer för groddjurens rörelse i landskapet. Sådana barriärer är exempelvis hårt trafikerade vägar. Täckdika inte diken i möjligaste mån. Skapa faunadepåer av nedtagna träd gärna i anslutning till vattenförande dammar. Stenar kan med fördel läggas som rösen på något solbelyst ställe.

För att underlätta ytterligare kan vattenförande diken med lugnt flytande vatten och dammar, bevaras och anläggas. Dammarna ska helst vara exponerade för solbelysning och ha undervattensvegetation. Att lämna några grova lågor i anslutning till lämpliga groddjurshabitat skapar förutsättningar för vuxna individer av grodor eller paddor att övervintra.

5 REFERENSER

92/43/EEG. (u.d.). *Art- och habitatdirektivet*. Hämtat från <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX:31992L0043>

Ensucon AB. (2022). *Naturvärdesinventering vid Skrea, Falkenbergs kommun*.

SFS 2007:845. (2007). Hämtat från

https://www.lagboken.se/Lagboken/start/sfs/sfs/2007/800-899/d_170794-sfs-2007_845-artskyddsforordning

SLU Artdatabanken. (2020). *Groddjur Amphibia*. Hämtat från

<https://artfakta.se/naturvard/taxon/amphibia-4000105>

SLU Artdatabanken. (2022). *Faunaväkeriet uppmärksammar Sveriges groddjur*. Hämtat från chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/4-vill-du-hjalpa-till/faunavakteri/groddjursbroschyr-uppdaterad-2022.pdf>

SLU Artdatabanken. (2023). *Jämför Större vattensalamander, Mindre vattensalamander*. Hämtat från artfakta.se/artbestamning/taxon/triturus-cristatus-100141/forvaxlings-arter